

**Varsinais-Suomen hyvinvointialueen
sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut
1.1.2023**

Sisällys

1. Maksuttomat sosiaali- ja terveystalvelut	3
2. Terveysthuollon palvelut	4
2.1. Käyntimaksut	4
2.2. Kuntoutuspalvelut ja sarjahoito	6
2.3. Suun terveysthuolto	7
2.4. Ensihoitoon liittyvä sairaankuljetus.....	8
3. Kotiin annettavat palvelut.....	8
3.1. Kotisairaalanpalvelut ja kotisairaanhoido	8
3.2. Kotihoito.....	9
3.3. Lapsiperheiden kotipalvelu.....	9
3.4. Kotona asumista tukevat palvelut.....	10
4. Ateriamaksut.....	11
5. Kuljetuspalvelut.....	11
6. Asumispalvelut.....	12
7. Perhehoito	13
8. Vuodeosasto- ja laitoshoido	13
9. Vammaispalvelut	14
10. Päivätoiminta, työtoiminta ja kerhopalvelut.....	15
11. Omaishoidontuen vapaan aikainen palvelu	16
12. Yleistä	16
12.1. Maksun enimmäismäärä	16
12.2. Maksukyvyyn määräytyminen	17
12.3. Maksun periminen.....	17
12.4. Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen.....	18
12.5. Maksukatko.....	18
12.6. Käyttämättä jätetty palvelu	19
12.7. Etäpalvelut	19
Liite 1	21
Liite 2.....	25

1. Maksuttomat sosiaali- ja terveyspalvelut

Maksuttomat sosiaalipalvelut

- sosiaalityö
- sosiaaliohjaus
- palvelutarpeen arviointikäynnit
- sosiaalinen kuntoutus
- polikliininen päihdehuolto
- perhetyö
- kasvatus- ja perheneuvonta
- lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonta
- tuetut tapaamiset ja valvotut vaihdot
- vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta ja vammaisten henkilöiden työtoiminta kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta
- vammaisten henkilöiden päivätoiminta kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta
- kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa tarkoitettu erityishuollossa olevan henkilön kuljetus toimintayksiköiden välillä ja muut erityishuollon saamiseksi välttämättömät palvelut. Kehitysvammaisen ylläpidosta voidaan kuitenkin periä maksu
- henkilökohtainen apu. Henkilökohtaisesta avusta voidaan kuitenkin periä maksu, jos henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain nojalla
- kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/77) tarkoitettu erityishuolto; kehitysvammaisen ylläpidosta voidaan kuitenkin periä maksu lukuun ottamatta alle 16-vuotiaalle annettavaa osittaista ylläpitoa ja opetusta saavan lapsen osittaista ylläpitoa sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta;
- lastensuojelulaissa (683/83) tarkoitettu lasten ja nuorten huolto;
- vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain palvelut, päivätoiminta kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta, henkilökohtainen apu sekä palveluasumiseen liittyvät erityispalvelut ja tutkimukset; palveluasumisen erityiskustannuksista sekä henkilökohtaisesta avusta voidaan kuitenkin periä maksu, jos henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain nojalla;
- polikliininen päihdehuolto;
- avioliittolaissa (234/1929), isyyslaissa (11/2015), adoptiolaisissa (22/2012), lapsen elatuksesta annetussa laissa (704/1975), lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa (361/1983), elatustukilaissa (580/2008) ja eräiden elatusapujen sitomisesta elinkustannuksiin annetussa laissa (583/2008) hyvinvointialueen tehtäväksi säädetty palvelut; sekä
- henkilölle hänen sosiaalihuoltoaan koskevissa asioissa annetut asiakirjat.

Maksuttomat terveyspalvelut

- terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä sairauksien ehkäisyä koskevat palvelut:
  - terveysneuvonta ja terveystarkastukset
  - seulonnat valtakunnallisen seulontaohjelman mukaisesti
  - neuvolapalvelut
  - opiskeluhoitopalvelut
  - kouluterveydenhuolto myös 18 vuotta täyttäneiltä
  - opiskeluterveydenhuolto
- perusterveydenhuollon palvelut:
  - alle 18-vuotiaiden avosairaanhoidon palvelut
  - avosairaanhoidon mielenterveystyö

- sairaanhoitajan, terveydenhoitajan tai kättilön vastaanotto
- kuntoutusneuvonta ja kuntoutusohjaus, potilaan toiminta- ja työkyvyn sekä kuntoutustarpeen arviointi, kuntoutustutkimus, apuvälinepalvelut ja sopeutumisvalmennus
- pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarkoitetut hoitotarvikkeet
- lääkärintodistus tai -lausunto, joka tarvitaan:
  - asiakkaan hoidon tai kuntoutuksen saamiseksi
  - lääkekorvauksen saamiseksi (sairausvakuutuslaki 1224/2004 5 luvun mukaiset)
  - lyhytaikaisen sairausloman tarpeen osoittamiseksi (sairausloman pituus enintään sairausvakuutuslain mukainen omavastuu-aika)
- tartuntatauti-ehkäisy ja hoito:
  - kansalliseen rokotusohjelmaan sisältyvät rokotukset, yleiset vapaaehtoiset rokotukset sekä tartuntatautilain mukaiset muut rokotukset
  - yleisvaarallisen tartuntataudin tutkimus, hoito ja hoitoon määrätyt lääkkeet sekä altistuneen karanteeni ja eristäminen
  - valvottavan tartuntataudin hoitoon määrätyt lääkkeet sekä HIV-infektion, sankkerin, tippurin ja sukupuoliteitse tarttuvan klamydiainfektion tutkimus, hoito sekä hoitoon ja ehkäisyyn määrätyt lääkkeet
- erikoissairaanhoidon:
  - poliklinikan antama tutkimus ja hoito alle 18-vuotiaalle henkilölle
  - seksuaalisen väkivallan uhreja varten perustettujen tukikeskusten tarjoamat palvelut (Euroopan neuvoston yleissopimus 53/2015)
  - päihteitä käyttäville raskaana oleville suunnattujen äitiyspoliklinikoiden antama tutkimus, hoito ja seuranta
  - psykiatrisen avohoidon toimintayksikössä annettu hoito, lukuun ottamatta siihen liittyvää osittaista ylläpitoa
  - hengityshalvauspotilaalle annettava hoito ja ylläpito sekä hoitoon liittyvät kuljetukset
  - ihmisen elinten, kudoksien tai solujen elävän luovuttajan tutkimus ja hoito
  - alle 18-vuotiaalle henkilölle annettava hoito ja ylläpito, kun hoitopäiviä kalenterivuodessa on kertynyt yli seitsemän
  - alle 18-vuotiaalle sarjassa annettava lääkinnällinen kuntoutus ja hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoidot sekä muu vastaava hoito samoin kuin jatkuva dialyysihoidot
  - lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluva neuvonta, kuntoutustarvetta ja mahdollisuuksia selvittävä tutkimus, sopeutumisvalmennus ja kuntoutusohjaus
  - lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineet sekä niiden sovitus, tarpeellinen uusiminen ja huolto, pois lukien muun lainsäädännön nojalla korvattavat apuvälinepalvelut
- ensihoito, lukuun ottamatta ensihoitoon liittyvää sairaankuljetusta
- sairaalaan sisäänkirjoitetun potilaan kuljetus sairaankuljetusajoneuvolla toiseen hoitolaitokseen tai kotihoitoon.

2. Terveysthuollon palvelut

2.1. Käyntimaksut

Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärin vastaanottopalvelu: 20,90 €/ käynti tai 41,80 €/ vuosi

Maksu peritään kolmelta (3) ensimmäiseltä palvelukerralta kalenterivuoden aikana tai asiakkaalta peritään vuosimaksu.

Palvelu on maksuton alle 18-vuotiaille. Asiakasmaksua ei peritä seuraavilta asiakkailta: rintamaveteraanit, rintamapalvelutunnuksen saaneet (Kela-kortissa merkintä R), sotainvalidit, sota-arkiston tunnuksen saaneet miinanraivaajat, takuueläkkeen saajat ja käynnin yhteydessä voimassa olevan toimeentulotukipäätöksen esittävät asiakkaat.

Maksu kerryttää asiakasmaksukattoa.

Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon hoitajan vastaanottopalvelu: maksuton

Perusterveydenhuollossa sairaanhoitajan, terveydenhoitajan ja kättilön vastaanotot ovat maksuttomia, kun hoitovastuu on hoitajalla. Mikäli vastaanottotapahtuma muuttuu lääkärin vastuulle, peritään lääkärin vastaanottopalvelun maksu.

Maksua ei peritä rokottamisesta tai rokotteista (rokoteaineista), mikäli rokottaminen perustuu kansalliseen rokotusohjelmaan tai kyse on lääkärin määräykseen perustuvasta perussairauden vuoksi tarpeellisesta rokottamisesta (ts. kun rokottaminen kuuluu potilaan sairauden hoitoon).

Perusterveydenhuollon päivystys: 28,70 €/käynti

Perusterveydenhuollon ja sairaalan yhteispäivystys: 41,80 €/käynti

Perusterveydenhuollon päivystyksessä voidaan 18 vuotta täyttäneiltä periä arkisin kello 20.00–8.00 sekä lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä enintään 28,70 euroa käynniltä. Päivystyskäynnistä perittyä maksua ei oteta huomioon laskettaessa perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärin vastaanottokäyntien vuosimaksua tai kalenterivuoden aiempia käyntimaksuja.

18 vuotta täyttäneeltä asiakkaalta voidaan periä enintään 41,80 euroa käynniltä sotekeskuksen ja sairaalan yhteisesti sairaalassa järjestämän päivystyksen yhteydessä arkisin kello 20.00–8.00 sekä lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä. Maksua ei saa periä psykiatrisen avohoidon toimintayksikössä annetusta hoidosta. Jos potilas poliklinikalla suoritetun tutkimuksen jälkeen otetaan välittömästi sairaalaan hoidettavaksi, peritään häneltä päivystyskäynnin maksun sijaan hoitopäivämaksu.

Palvelu on maksuton alle 18-vuotiaille. Asiakasmaksua ei peritä seuraavilta asiakkailta: rintamaveteraanit, rintamapalvelutunnuksen saaneet (Kela-kortissa merkintä R), sotainvalidit ja sota-arkiston tunnuksen saaneet miinanraivaajat.

Maksu kerryttää asiakasmaksukattoa.

Erikoislääkärin vastaanotto: 41,80 €/käynti

Erikoissairaanhoitolaissa tarkoitetun sairaalan tai muun toimintayksikön ja terveyskeskuksen erikoislääkärijohtoisen sairaalan poliklinikalla tutkittavalta tai hoidettavalta voidaan periä enintään 41,80 euroa käynniltä.

Asiakasmaksua ei peritä seuraavilta asiakkailta: rintamaveteraanit, rintamapalvelutunnuksen saaneet (Kela-kortissa merkintä R), sotainvalidit ja sota-arkiston tunnuksen saaneet miinanraivaajat.

Maksu kerryttää asiakasmaksukattoa.

Akuuttihoitokäynti sairaanhoitajalla erikoissairaanhoidossa: 28,70 €/käynti

Asiakasmaksua ei peritä seuraavilta asiakkailta: rintamaveteraanit, rintamapalvelutunnuksen saaneet (Kela-kortissa merkintä R), sotainvalidit ja sota-arkiston tunnuksen saaneet miinanraivaajat.

Maksu kerryttää asiakasmaksukattoa.

Päiväkirurginen toimenpide: 136,90 €

Päiväkirurgisesta toimenpiteestä, joka tehdään leikkaussalissa ja joka edellyttää yleisanestesiaa, laajaa puudutusta tai suonensisäisesti annettavaa lääkitystä, voidaan periä enintään 136,90 euroa.

Maksu kerryttää asiakasmaksukattoa.

Lääkärintodistus,

A) maksuton

B) 50,80 €

C) 61,80 €

D) lääkärikäynti 20,90 €

A) Lääkärintodistukset tai -lausunnot, jotka tarvitaan asiakkaan hoidon tai kuntoutuksen saamiseksi, sairausvakuutuslain (1224/2004) 5 luvun nojalla lääkekorvauksen saamiseksi tai sellaisen lyhytaikaisen sairausloman tarpeen osoittamiseksi, jonka kesto on enintään sairausvakuutuslain 8 luvun 7 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun omavastuuajan pituinen, ovat maksuttomia.

B) Muilta osin terveydenhuollon ammattihenkilön antamista todistuksista ja lausunnoista veloitetaan 50,80 €.

C) Ajokortin saamiseksi tarvittavasta lääkärintodistuksesta veloitetaan 61,80 €.

Todistuksista perittävä maksu ei kerrytä maksukattoa.

D) Lääkärikäynneistä peritään todistusmaksun lisäksi normaali perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärin käyntimaksu 20,90 €.

Lääkärikäynnin maksu kerryttää asiakasmaksukattoa.

2.2. Kuntoutuspalvelut ja sarjahoito

Kuntoutushoito: 17,10 €/vrk

Lyhytaikainen tutkimus- ja kuntoutushoito: 17,10 €/vrk

Maksua ei saa periä alle 18-vuotiaalta terveystieteiden keskuksessa tai sairaalassa tai sen toimintayksikössä siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän. Maksua ei peritä lähtöpäivältä, jos asiakas siirtyy toiseen laitokseen, eikä maksua peritä kokonaiselta poissaolopäivältä.

Maksu kerryttää asiakasmaksukattoa. Maksukaton täytyttyä tutkimus- ja kuntoutushoidosta ei peritä maksua.

Yksilöterapia: 11,60 €/kerta

Palvelu on maksuton alle 18-vuotiaalle.

Maksu kerryttää asiakasmaksukattoa.

Sarjahoito: 11,60 €/kerta

Sarjahoitomaksu peritään enintään 45 kerrasta kalenterivuodessa. Palvelu on maksuton alle 18-vuotiaille ja rintamaveteraaneille.

Maksu kerryttää asiakasmaksukattoa.

2.3. Suun terveydenhuolto

Suuhygienisti: 10,30 €/käynti

Hammaslääkäri: 13,30 €/käynti

Erikoishammaslääkäri: 19,50 €/käynti

Perusterveydenhuollossa annettu suun ja leukojen erikoissairaanhoido: 41,80 €/käynti

Suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta peritään perusmaksu käynniltä, kun hoidon antaa suuhygienisti, hammaslääkäri tai erikoishammaslääkäri.

Maksut kerryttävät maksukattoa.

Kuvantamistutkimukset, hammasröntgen: 8,50 €/kuva

Kuvantamistutkimukset, panoraamaröntgen: 19,20 €/kuvaus

Perusmaksun lisäksi voimassa olevan terveydenhuollon toimenpideluokituksen mukaan peritään hammasröntgenkuvasta 8,50 euroa.

Perusmaksun lisäksi voimassa olevan terveydenhuollon toimenpideluokituksen mukaan leukojen ja koko hampaiston panoraamaröntgenkuvauksesta peritään 19,20 €/kerta.

Maksut kerryttävät maksukattoa.

Ehkäisevä suun terveydenhoito: 8,50 €/käynti

Ehkäisevään hoitoon kuuluvat suun terveyden edistämisen toimenpiteet Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) toimenpideluokituksen mukaisesti (SC-ryhmä).

Maksu kerryttää maksukattoa.

Tutkimukset, hammastarkastukset,

vaativuusluokka 0–2: 8,50 €/käynti

vaativuusluokka 3–4: 19,20 €/käynti

vaativuusluokka 5–7: 38,00 €/käynti

vaativuusluokka 8–10: 55,60 €/käynti

vaativuusluokka 11: 78,00 €/käynti

Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta määräytyy toimenpideluokituksen vaativuusluokan mukaan.

Maksut kerryttävät maksukattoa.

Proteettinen toimenpide,

proteesin pohjaus: 55,60 €

proteesin korjaus: 38 €

akryyliosa- ja kokoproteesi: 186 €

kruunut ja sillat: 186 €/hammas

rankaproteesi: 225,70 €

Maksu proteettisista toimenpiteistä määräytyy toimenpideluokituksen mukaan.

Maksut kerryttävät maksukattoa.

2.4. Ensihoitoon liittyvä sairaankuljetus

Sairaankuljetus: omavastuusuuden määrittelee Kela, aiemmin 25 €

Ensihoitopalveluun liittyvän kuljetuksen potilaan omavastuusuuden määrittelee Kela. Sairaankuljetuksesta asiakkaalta peritty Kela-korvauksen jälkeinen omavastuusuus on viime aikoina ollut 25,00 euroa.

3. Kotiin annettavat palvelut

3.1. Kotisairaalapalvelut ja kotisairaanhoito

Kotisairaalan käynnit ja tilapäinen kotisairaanhoidon käynti,

Lääkärin tai hammaslääkärin kotikäynti: 19,20 €/käynti

Sairaanhoitajan, terveydenhoitajan, suuhygienistin, hammashoitajan, terapeuttien kotikäynti: 12,20 €/käynti

Neurola-terveydenhoitajan kotikäynti: maksuton

Tilapäisestä kotisairaanhoidosta voidaan periä enintään 19,20 euroa lääkärin tai hammaslääkärin suorittamasta kotikäynnistä ja enintään 12,20 euroa muun henkilön suorittamasta kotikäynnistä. Tilapäisestä kotisairaanhoidosta ei saa kuitenkaan periä erikseen maksua sellaiselta henkilöltä, joka saa jatkuvaa kotisairaanhoitoa. Palvelu on maksuton alle 18-vuotiaille ja rintamaveteraaneille.

Maksu kerryttää asiakasmaksukattoa.

Kotisairaala: 22,80 €/päivä

Maksuun sisältyvät lääkkeet ja hoitotarvikkeet. Käyntien määrää päivää kohden ei ole rajattu.

Käynti kotisairaalan toimipisteellä on maksuton. Palvelu on maksuton alle 18-vuotiaille ja rintamaveteraaneille.

Maksu kerryttää asiakasmaksukattoa.

Jatkuva ja säännöllinen kotisairaanhoido/kotisairaalahoito: tulosidonnainen

Kotisairaanhoidosta ja kotisairaalahoidosta peritään maksua, jos asiakas saa palvelua vähintään kerran viikossa ja lisäksi palvelun sen alkamisesta lukien arvioidaan kestävän vähintään kaksi kuukautta tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kaksi kuukautta.

Palvelun kuukausimaksun määrittely perustuu asiakkaan bruttotuloihin (ks. kotihoidon määräytymisperusteet, liite 1).

Maksu ei kerrytä maksukattoa.

3.2. Kotihoito

Kotihoito, jatkuva ja säännöllinen: tulosidonnainen

Hyvinvointialue perii jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta kuukausimaksun, joka määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia. Huomioon otettavat tulot ja vähennykset maksua määritettäessä ovat tarkemmin liitteessä 1.

Maksu ei kerrytä asiakasmaksukattoa.

Kotihoito, tilapäinen,

Lääkärin tai hammaslääkärin kotikäynti: 19,20 €/käynti

Muun asiantuntijan kotikäynti: 12,20 €/käynti

Tilapäisestä kotisairaanhoidosta peritään enintään 19,20 euroa lääkärin tai hammaslääkärin suorittamasta kotikäynnistä ja enintään 12,20 euroa muun henkilön suorittamasta kotikäynnistä. Tilapäisen kotihoidon asiakasmaksu noudattaa asetuksessa säädettyjä kotisairaanhoidon käyntien enimmäismaksuja.

Maksut eivät kerrytä maksukattoa.

3.3. Lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheiden kotipalvelu: 6,50 €/h

Asiakasmaksua ei peritä, mikäli perheellä on toimeentulotuen asiakkuus tai mikäli perheelle ei asiakasmaksulain mukaan määritettäisi asiakasmaksua, mikäli lapsella on lastensuojelun asiakkuus tai sosiaalihuoltolain mukainen erityisen tuen tarve tai mikäli palvelutarve on todettu vammaispalvelujen asiakassuunnitelmassa.

Maksu ei kerrytä maksukattoa.

3.4. Kotona asumista tukevat palvelut

Ateriapalvelu, kotiin kuljetettu: 8 €/ateria

Asiointipalvelu: 10 €/kerta

Siivouspalvelu: 25 €/tunti

Vaatehuoltopalvelu: 10 €/koneellinen (kuljetus: omavastuuosuus/suunta)

Peseytymispalvelu: 9 €/kerta (kuljetus: omavastuuosuus/suunta)

Turvapalvelut,

turvapuhelimen vuokra: 20 €/kk

turvapuhelimen asennus: 22 €/kerta

hellahälytin/liesivahti 20 €/kk

älykäs ovivalvontalaite 30 €/kk

Turva-auttajakäynti tukipalveluna: 20 €/kerta

Turva-auttajakäynti, kertaluonteinen: 75 €/kerta

Kertaluonteinen turva-auttajakäyntimaksu peritään henkilöltä, joka on tarvinnut nostoapua ja henkilö ei ole säännöllisen kotihoidon, turvapalvelun tai muun palvelun asiakkaana.

Kotihoidon kuntouttava arviointijakso: 12,20 €/käynti

Arkikotikuntoutus tukipalveluna: 12,20 €/käynti

Asiakkaalta laskutetaan kotihoidon kuntouttavalla arviointijaksolla ja kotikuntoutuksesta enintään kaksi käyntiä/päivä.

Kuntouttava päivätoiminta tukipalveluna,

kokopäivän kestävä palvelu, > 4 tuntia: 20 €/kerta

osapäiväinen palvelu: 15 €/kerta

tarvittaessa kuljetus: omavastuuosuus/suunta

Kokopäivän kestävä ja osapäiväinen palvelu sisältävät palvelun aikana tarjolla olevat ateriat.

Rintamaveteraaneille ja sotainvalideille (vähintään 10 %) kotona asumista tukevat palvelut: ateria-, asiointi-, siivous-, peseytymis-, turva- ja vaatehuoltopalvelut sekä arkikuntoutus ja kuntouttava päivätoiminta ovat maksuttomia palveluja.

Tukipalveluiden maksut eivät kerrytä asiakasmaksukattoa.

4. Ateriamaksut

Asumispalveluiden ateriat (vammaispalvelut),

Palvelukeskuksessa tarjolla olevat ateriat (ikäntyneet),

Työ- ja päivätoiminnan ateriat (aamiainen, lounas, iltapäiväkahvi):

aamiainen 2,5 €/ateria

lounas 6 €/ateria

iltapäiväkahvi 1,5 €/ateria

päivällinen 5 €/ateria

iltapala 1,5 €/ateria

koko päivän ateriat 16,5 €/ateriapäivä

Jos vammaisten asumispalveluissa asiakas osallistuu ruuan valmistukseen, maksu peritään vain raaka-aineista. Maksu peritään vain niistä aterioista, jotka asiakas on nauttinut.

Ikäntyneiden osalta ateriahinnat koskevat niitä ikääntyneitä henkilöitä, joille on myönnetty ateriat palveluna ja joilta hyvinvointialue laskuttaa aterian hinnan.

Ateriamaksut eivät kerrytä asiakasmaksukattoa.

5. Kuljetuspalvelut

Vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu,

Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu,

Työ- ja päivätoiminnan kuljetuspalvelu,

Kuljetuspalveluiden omavastuuosuus: paikallisliikennemaksu

Föli-alueella peritty Fölin mukainen taksa, muulla alueella Matkahuollon/paikallisliikenteen mukainen taksa.

Vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu on siihen oikeutetulle henkilölle subjektiivinen oikeus, ja vammaispalvelulaki edellyttää myöntämään vähintään 18 yhdensuuntaista vapaa-ajan matkaa kuukaudessa, jonka lisäksi työ- ja opiskelumatkat siinä laajuudessa, kuin niitä välttämättä tarvitaan. Terveystieteiden huollon matkoihin ei em. matkoja ole tarkoitettu, vaan niihin tulee käyttää Kela-taksia.

Sosiaalihuoltolain mukaisia liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioiden tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi.

Työ- ja päivätoiminnassa peritään enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu. Erityishuollon asiakkaiden kuljetuksista ei peritä kuljetuksista omavastuuta.

Liikkumista tukevat palvelut ovat maksuttomia rintamaveteraaneille ja sotainvalideille (vähintään 10 %, 20 %).

Maksut eivät kerrytä maksukattoa.

6. Asumispalvelut

Yhteisöllinen asuminen (palveluasuminen): tulosidonnainen

Yhteisöllisen asumisen asiakasmaksu määräytyy kuten jatkuvan, säännöllisen kotona annettavan palvelun maksu. Asiakas maksaa erikseen asumisen kustannukset.

Kuukausimaksu peritään jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta, joka määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia. Huomioonotettavat tulot ja vähennykset maksua määritettäessä ovat tarkemmin liitteessä 1.

Yhteisöllinen asuminen, lyhytaikainen (palveluasuminen): 22,80 €/vrk

Asiakas tuo mukaan omat lääkkeet/inkontinenssitarvikkeet/jatkuvassa käytössä olevat hoitotarvikkeet.

Ympäri vuorokautinen palveluasuminen, pitkäaikainen: tulosidonnainen

Palvelu on pitkäaikaista, jos sen arvioidaan alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta. Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen kuukausimaksu määritellään asiakkaan nettotulojen perusteella.

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaalta peritään kuukausimaksu. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty säädetty vähennykset. Asiakkaalle pitää jäädä 167 €/kk vähimmäiskäyttövara. Huomioonotettavat tulot ja vähennykset maksua määritettäessä ovat tarkemmin liitteessä 2.

Ympäri vuorokautinen palveluasuminen, lyhytaikainen (tehostettu palveluasuminen): 40 €/vrk

Asiakas tuo mukaan omat lääkkeet/inkontinenssitarvikkeet/hoitotarvikkeet.

Ympäri vuorokautinen palveluasuminen, päivä- tai yöhoito: 25 €/vrk

Asiakas tuo mukaan omat lääkkeet/inkontinenssitarvikkeet/hoitotarvikkeet.

Rintamaveteraaneille ja sotainvalideille (vähintään 10 %, 20 %) pitkäaikaisen yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelut ovat maksuttomia asumisen kustannuksia (vuokra, sähkö, vesi ym.) lukuun ottamatta.

Asumispalveluiden maksut eivät kerrytä maksukattoa.

7. Perhehoito

Perhehoito, pitkäaikainen (ikäntyneet)

Pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalta peritään kuukausimaksu. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty säädetty vähennykset. Asiakkaalle pitää jäädä 167 €/kk vähimmäiskäyttövara. Huomioonotettavat tulot ja vähennykset maksua määritettäessä ovat tarkemmin liitteessä 2.

Maksu ei kerrytä asiakasmaksukattoa.

Perhehoito, pitkäaikainen, erityishuoltona myönnetty: 402,53 €/kk

Kehitysvammaisten erityishuollosta perittävät perhehoidon maksut määräytyvät sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaan. Täten asiakasmaksu on riippuvainen siitä, saako henkilö perhehoidon erityishuoltona vai ei.

Jos perhehoito on sisällytetty kehitysvammaisen henkilön erityishuolto-ohjelmaan, on erityishuolto maksutonta tietyin laissa mainituin poikkeuksin, mutta ylläpidosta voidaan periä maksu. Erityishuoltona myönnetty perhehoidon täysi ylläpitomaksu sisältää vuokran, ateriat sekä ylläpidon (vuokran osuus 139,53 €, ylläpidon osuus 53 €, aterioiden raaka-aineet 7 €/vrk eli yhteensä 210 €).

Maksu ei kerrytä asiakasmaksukattoa.

Perhehoito, lyhytaikainen (ikäntyneet): 27 €/vrk

Perhehoito, osapäiväinen (ikäntyneet): 16,20 €/alle 6 tuntia kestävä hoito

Maksut eivät kerrytä asiakasmaksukattoa.

8. Vuodeosasto- ja laitoshoido

Lyhytaikainen vuodeosastohoito: 49,60 €/vrk

Maksukaton ylittymisen jälkeen: 22,80 €/vrk

Maksu hoidosta ja ylläpidosta psykiatrian toimintayksikössä: 22,80 €/vrk

Maksu hoidosta ja ylläpidosta päihdevieroituksessa: 22,80 €/vrk

Päivä- tai yöhoito: 22,80 €/vrk

Hoitopäivämaksun saa periä vain kerran kalenterivuorokaudelta. Jos asiakas siirtyy välittömästi toiseen laitokseen, lähettävä laitos ei saa periä maksua siltä päivältä, jolloin asiakas siirtyy. Jos asiakas siirtyy Varhan hyvinvointialueen sisällä laitoshoidosta välittömästi asumispalveluyksikköön, ei lähettävä yksikkö peri maksua lähtöpäivältä.

Maksu peritään alle 18-vuotiailta enintään seitsemältä (7) vuorokaudelta kalenterivuodessa. Maksua ei peritä mielenterveyslain perusteella järjestetyn tarkkailun ajalta, jos tarkkailtavaksi otettua ei tarkkailun perusteella määrätä mielenterveyslaissa tarkoitettuun tahdosta riippumattomaan hoitoon.

Maksukaton täyttymisen jälkeen asiakasmaksua ei peritä psykiatrisessa toimintayksikössä eikä laitoksessa annettavassa päihdevieroituksessa.

Maksut kerryttävät asiakasmaksukattoa.

Pitkäaikainen laitoshoido: tulosidonnainen**Pitkäaikainen laitospalvelu, vanhainkotihoito: tulosidonnainen**

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalta peritään kuukausimaksu. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty säädetty vähennykset. Asiakkaalle pitää jäädä 112 €/kk vähimmäiskäyttövara. Huomioon otettavat tulot ja vähennykset maksua määritettäessä ovat tarkemmin liitteessä 2.

Maksu ei kerrytä asiakasmaksukattoa.

Lyhytaikainen laitospalvelu, < 3 kk, vanhainkotihoito: 49,60 €/vrk

Maksu kerryttää asiakasmaksukattoa.

Laitoshoido, päivä- ja yöpalvelu, vanhainkotihoito: 22,80 €/vrk

Jos hoidollisista syistä on tarkoituksenmukaista, että henkilö on sosiaalihuollon laitoksessa tai muussa toimintayksikössä hoidettavana vain joko päivällä (päivähoito) tai yöllä (yöhoito), peritään henkilöltä 22,80 euroa vuorokaudessa.

Maksu ei kerrytä asiakasmaksukattoa.

9. Vammaispalvelut

Lyhytaikainen tutkimus- ja kuntoutushoido: 17,10 €/vrk

Maksua ei saa periä alle 18-vuotiaalta terveyskeskuksessa tai sairaalassa tai sen toimintayksikössä siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän. Maksua ei peritä lähtöpäivältä, jos asiakas siirtyy toiseen laitokseen. Maksua ei peritä kokonaiselta poissaolopäivältä.

Maksu kerryttää asiakasmaksukattoa. Maksukaton täytyttyä tutkimus- ja kuntoutushoidosta ei peritä maksua.

Pitkäaikainen laitoshoido ja laituskuntoutus: tulosidonnainen

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalta peritään kuukausimaksu. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty säädetty vähennykset. Asiakkaalle pitää jäädä 112 €/kk vähimmäiskäyttövara. Huomioon otettavat tulot ja vähennykset maksua määritettäessä ovat tarkemmin liitteessä 2.

Maksu ei kerrytä asiakasmaksukattoa.

Lyhytaikainen hoito tai asumispalvelu:

Yli 16-vuotiaille 30 €/vrk

Alle 16-vuotiaille 18,50 €/vrk

Alle 16-vuotiaiden osittainen ylläpito, eli osavuorokausihoito, on maksutonta. Jos hoito kestää yli vuorokauden, peritään asiakasmaksu.

Kehitysvammalain mukaisesta erityishuollon ja vammaispalvelulain mukaisen palveluasumisen ylläpidosta voidaan asiakkaalta periä maksu lukuun ottamatta alle 16-vuotiaalle annettavaa osittaista ylläpitoa. Ylläpitomaksua ei peritä hoivasta ja huolenpidosta.

Ylläpitomaksu kattaa niin sanotut tavanomaiset elinkustannukset, joita elämisestä aiheutuu vammaisuudesta riippumatta. Näitä kustannuksia ovat esimerkiksi aterioista, hygienia-aineista ja -tarvikkeista, siivousaineista ja -tarvikkeista, internetyhteydestä ja lehdistä sekä yhteisten tilojen käytöstä aiheutuvat kustannukset.

Maksu ei kerrytä asiakasmaksukattoa.

Pitkäaikainen palveluasuminen ja ympärivuorokautinen palveluasuminen: 40 €/vrk

Alle 16-vuotiaiden osittainen ylläpito, eli osavuorokausihoito, on maksutonta. Jos hoito kestää yli vuorokauden, peritään asiakasmaksu.

Vammaisille järjestetään asumispalvelua kehitysvammalain mukaisena erityishuoltona ja vammaispalvelulain mukaisena palveluasumisena.

Maksu ei kerrytä asiakasmaksukattoa.

Asumispalvelut, ateriamaksu ks. kohta ateriamaksut

Pitkäaikainen perhehoito, vammaispalvelulaki

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalta peritään kuukausimaksu. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty säädetty vähennykset. Pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalle pitää jäädä 167 €/kk (2022) vähimmäiskäyttövara. Huomioon otettavat tulot ja vähennykset maksua määritettäessä ovat tarkemmin liitteessä 2.

Maksu ei kerrytä asiakasmaksukattoa.

Pitkäaikainen perhehoito, erityishuoltona myönnetty: 402,53 €/kk

Jos perhehoito on sisällytetty kehitysvammaisen henkilön erityishuolto-ohjelmaan, voidaan ylläpidosta periä maksu. Erityishuoltona myönnetty perhehoidon täysi ylläpitomaksu sisältää vuokran, ateriat sekä ylläpidon.

Maksu ei kerrytä asiakasmaksukattoa.

Perhehoito, lyhytaikainen: 27 €/vrk

Perhehoito, osapäiväinen: 16,20 €/alle 6 tuntia kestävä hoito

Maksut eivät kerrytä asiakasmaksukattoa.

10. Päivätoiminta, työtoiminta ja kerhopalvelut

Ikääntyvien vammaisten kerhotoiminta: 38 €/toimintakausi

Asiakas maksaa kuljetukset ja retket. Palvelua on ainoastaan Turussa.

Maksu ei kerrytä asiakasmaksukattoa.

Vammaisten lasten kesätoiminta: 58 €/lapsi

Palvelua on ainoastaan Turussa.

Kehitysvammaisten lasten erityishuoltona järjestettävästä kesätoiminnasta ei peritä osittaista ylläpitomaksua. Kuljetuksista peritään samansuuruinen maksu kuin vaikeavammaisten kuljetuspalvelujen omavastuuosuus.

Maksu ei kerrytä asiakasmaksukattoa.

Kuntouttava päivätoiminta tukipalveluna,

kokopäivän kestävä palvelu, > 4 tuntia: 20 €/kerta

osapäiväinen palvelu: 15 €/kerta

tarvittaessa kuljetus: omavastuuosuus 3 €/suunta

Kokopäivän kestävä ja osapäiväinen palvelu sisältävät palvelun aikana tarjolla olevat ateriat.

Maksut eivät kerrytä asiakasmaksukattoa.

11. Omaishoidontuen vapaan aikainen palvelu

Omaishoitajan lakisääteiset vapaan aikaiset palvelut: maksuton

Omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaan aikaiset palvelut: 11,60 €/vrk

Omaishoitajan vapaa voidaan järjestää mm. ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, laitoshoidossa, perhehoidossa, omaishoidettavan kotiin järjestettävänä sijaishoitona tai kuntouttavana päivätoimintana.

Maksu ei kerrytä asiakasmaksukattoa.

12. Yleistä

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen määrittelyssä sovelletaan lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992, jäljempänä Asiakasmaksulaki), lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta (1201/2020 ja 791/2022) ja asetusta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992; jäljempänä Asiakasmaksuasetus).

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut ovat voimassa 1.1.2023 alkaen Varsinais-Suomen hyvinvointialueen järjestämissä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. Asiakasmaksulakia sovelletaan myös hyvinvointialueen ostopalveluna järjestämään palveluun.

Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jollei lailla toisin säädetä. Maksu voidaan periä henkilön maksukyvyyn mukaan.

12.1. Maksun enimmäismäärä

Palveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen (Asiakasmaksulaki 2 §).

Osa sosiaali- ja terveydenhuollon maksuista on sidottu indekseihin. Indeksitarkistukset tehdään joka toinen vuosi.

12.2. Maksukyvyn määräytyminen

Maksu tulee tarkistaa silloin, kun

- palvelun käyttäjän tai perheen maksukyky on olennaisesti muuttunut
- kun on ilmeistä, että maksua määrättäessä huomioon otettavat perheen olosuhteet ovat muuttuneet
- asiakkaan palvelutarve on muuttunut

Maksukyvyn mukaan määräytyvät maksut määrätään toistaiseksi.

Palvelujen käyttäjän tai perheen maksukyvyn olennaisena muutoksena pidetään vähintään 5 %:n muutosta asiakkaan tuloissa ja tällöin tehdään uusi päätös. Tämä koskee kaikkia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden maksukyvyn mukaisia asiakasmaksuja. Mikäli hoitomaksun perusteeksi ilmoitetut tulot osoittautuvat virheellisiksi, maksu voidaan oikaista enintään vuoden ajalta. Asiakkaalla on ilmoitusvelvollisuus muutoksista.

12.3. Maksun periminen

Asiakasmaksulaki (734/1992, 2a § ja 2b §)

Asiakkaalle on annettava lasku, josta näkyy laskun päivämäärä, asiakas, palvelu, jota lasku koskee, maksun peruste, onko kyseessä julkinen vai yksityinen palveluntuottaja sekä lisätietojen antajan yhteystieto. Lisäksi laskussa pitää näkyä, kerryttääkö kyseinen palvelu maksukattoa, ja jos kerryttää, maininta siitä, että asiakkaan on itse seurattava maksukaton kertymistä. Muihin kuin maksukyvyn mukaan määräytyviin laskuihin on liitettävä oikaisuvaatimusohje.

Asiakkaalle on annettava päätös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta. Päätöksessä on oltava ainakin seuraavat tiedot: asiakas ja palvelu, jota päätös koskee, päätöksen tehnyt viranhaltija ja päätöksen päivämäärä, maksun suuruus ja peruste sekä yhteyshenkilö, jolta asiakas voi pyytää lisätietoja. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusohje.

Hyvinvointialueen on annettava asiakkaalle maksua koskevaa päätöstä vastaava lasku.

Laskussa on oltava ainakin seuraavat tiedot:

- 1) laskun päivämäärä
- 2) asiakas, jolta maksu peritään
- 3) palvelu, josta maksu peritään
- 4) maksun suuruus ja peruste
- 5) julkinen tai yksityinen palveluntuottaja, jonka antamasta palvelusta maksu peritään
- 6) sen tahon nimi ja yhteystiedot, jolta asiakas voi pyytää tarvittaessa lisätietoja laskusta

7) tieto siitä, kerryttääkö perittävä maksu 6 a §:ssä tarkoitettua maksukattoa; jos maksu kerryttää maksukattoa, laskussa on lisäksi oltava tieto siitä, että asiakkaan on seurattava itse maksukattonsa ylittymistä.

Muuhun laskuun kuin 2 b §:ssä (Päätös maksukyvyyn mukaan määräytyvästä maksusta) tarkoitettua päätöstä koskevaan laskuun on liitettävä oikaisuvaatimusohje.

Maksua perittäessä on otettava huomioon asiakkaan yksityisyyden suoja ja henkilökohtainen turvallisuus.

12.4. Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja alennetaan asiakasmaksulain 11 §:n säännösten mukaisesti 1.1.2023 alkaen. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992) 11 §:n mukaan sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin, kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista.

Maksun alentamisen ja perimättä jättämisen on oltava ensisijaista toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitettuun toimeentulotukeen nähden. Asiakkaalle on annettava tieto maksun alentamisen ja perimättä jättämisen osalta mahdollisimman varhain, jo ennen ensimmäistä palvelutapahtumaa (sosiaali- ja terveydenhuollossa tapahtuva asiakaskontakti, asiakaskäynti tai hoitajakso) tai sen yhteydessä. Viimeistään tieto on annettava maksua perittäessä. (Asiakasohje: Henkilön maksukyvyyn mukaan sosiaalihuollon palveluista määrätyn maksun ja terveydenhuollon palveluista määräytyvän maksun perimättä jättäminen ja alentaminen).

12.5. Maksukatto

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietyille asiakasmaksuille on hyväksytty maksukatto, joka on 692 euroa/kalenterivuosi. Kalenterivuoden aikana maksetaan vain maksukattoon saakka maksukatton piiriin kuuluvia sosiaali- ja terveydenhuollon maksuja. Maksukatton piiriin kuuluvat maksut on määritelty asiakasmaksulain 6 a §:ssä.

Lyhytaikaista terveydenhuoltolain 67 §:n 1 momentissa tarkoitettua laitoshoidoa tai lyhytaikaista sosiaalihuoltolain 22 §:ssä tarkoitettua laitospalvelua saavan 18 vuotta täyttäneen asiakkaan ylläpidosta saadaan kuitenkin periä enintään 22,80 euroa vuorokaudelta, vaikka maksukatto olisi ylittynyt.

Maksukatton piiriin kuuluvat:

- perusterveydenhuollon avosairaanhoidon palvelut
- erikoissairaanhoidon poliklinikan tutkimus ja hoito
- päiväkirurginen toimenpide
- suun ja hampaiden tutkimus ja hoito hammasteknisiä kuluja lukuun ottamatta
- suun ja leukojen erikoissairaanhoidon hoitotoimenpide
- terveydenhuollon ammattihenkilön antamasta fysioterapiasta, neuropsykologisesta kuntoutuksesta, ravitsemusterapiasta, jalkojenhoidosta, puheterapiasta, toimintaterapiasta ja muusta niihin rinnastettavasta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta
- sarjahoidon maksut
- tilapäinen kotisairaanhoido ja tilapäinen kotisairaaloahoito
- lyhytaikainen laitoshoido (Terveydenhuoltolaki 67 §)
- lyhytaikainen päivä- ja yöhoito
- lyhytaikainen laitospalvelu (Sosiaalihuoltolaki 22 §)

Maksukatton piiriin eivät kuulu:

- sosiaalihuollon palvelut
- tulosidonnaiset maksut
- palvelusetelin tai kuljetuspalveluiden omavastuuosuudet
- tilapäinen kotihoito
- ateriat, ikäihmisten tuki- ja turvapalvelut
- päiväkuntoutus ja lyhytaikaishoito ikäihmisten yksiköissä
- omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajalta hoidettavalta perittävät maksut
- terveydenhuollon todistusmaksut
- käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu
- sairaankuljetus
- laituskuntoutus, jota annetaan kehitysvammaisen erityishuollosta annetun lain tai vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain mukaisia palveluja saavalle henkilölle (Terveydenhuoltolaki 29 §)

12.6. Käyttämättä jätetty palvelu

Maksu käyttämättä jätetystä palvelusta 51,50 €/kerta

Asiakasmaksulaki 3 §

Jos asiakas tai hänen edustajansa on varannut vastaanottoajan terveydenhuollon palveluihin tai sosiaali- tai terveydenhuollon lyhytaikaisen hoito- tai asumispalvelupaikan ja asiakas on ilman hyväksyttävää syytä ja varattua aikaa tai paikkaa ennalta peruuttamatta jäänyt saapumatta varattuna aikana vastaanotolle tai asianomaiseen yksikköön. Maksu peritään kuitenkin vain, jos maksun perimistä ei ole pidettävä kohtuuttomana ja hyvinvointialue on varauksen yhteydessä ilmoittanut mahdollisuudesta periä tässä tarkoitettu maksu sekä antanut ohjeet ajan tai paikan peruuttamiseksi ennalta. Maksun perimistä sekä ajan tai paikan peruuttamista koskevat tiedot on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää niiden sisällön. Maksua ei saa periä alle 18-vuotiaalta asiakkaalta.

Käyttämättä jätetyn palvelun maksua sovelletaan myös silloin, kun hyvinvointialue on asiakkaan tai tämän edustajan aloitteesta varannut asiakkaalle vastaanottoajan taikka paikan lyhytaikaiseen hoito- tai asumispalveluun. Tällöin maksun periminen edellyttää lisäksi, että hyvinvointialue on varauksen yhteydessä ilmoittanut mahdollisuudesta periä tarkoitettu maksu ja ohjeet on annettu kirjallisesti ja että asiakasta tai tämän edustajaa muistutetaan asiakkaalle varatusta ajasta tai paikasta.

12.7. Etäpalvelut

Sosiaali- ja terveystalvetuja voidaan antaa tavanomaisena käyntiasiointina tai digipalveluna/sähköisenä asiointina. Maksullinen etäpalvelu korvaa tavanomaisen fyysiseen käyntiasiointiin perustuvan palvelun ja vastaa sisällöllisesti perinteistä henkilökohtaiseen käyntiin perustuvaa hoito- tai palvelukontaktia.

Etäpalvelu toteutetaan kaksisuuntaisesti tietoliikenneyhteyden avulla esimerkiksi tietokoneella, älypuhelimella tai tabletilla. Käyntiasiointia korvaava palvelu on lähtökohtaisesti vuorovaikutteista ja on suunnattu asiakkaalle yksilöllisesti.

Mikäli etäpalveluna tuotetulle palvelulle ei ole erikseen hinnastossa määriteltyä maksua, etäpalveluna tuotetusta palvelusta peritään hinnaston mukainen fyysisen käynnin asiakasmaksu. Jos palvelu on hinnaston mukaan maksuton, etäpalveluna tuotettu palvelu on niin ikään asiakkaalle maksuton. Digitaaliset/sähköiset palvelut kerryttävät maksukattoa samalla tavoin kuin perinteiset käyntiin perustuvat palvelut.

Maksullinen palvelu/etäkäynti vaatii terveydenhuollossa aina vahvan tunnistautumisen ja perustuu potilastietojärjestelmään tehtävään kirjaukseen. Nimettömästi annettu terveysneuvonta ja ohjaus ei ole käyntiasiointia korvaavaa maksullista palvelua.

Liite 1

Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta perittävä maksu

Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta peritään kuukausimaksu, joka määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan. Jos palvelutuntien määrä vaihtelee kuukausittain, käytetään maksua määrättäessä maksuprosenttia, joka vastaa keskimääräistä palvelutuntien määrää.

Säännöllisen kotihoidon käyntejä voidaan toteuttaa myös etäpalveluna esimerkiksi videokuvallisen internetyhteyden välityksellä. Säännöllisen kotihoidon asiakkaalla etäkäynnin aika lasketaan hoitoaikaan asiakasmaksua määriteltäessä.

Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia.

Asiakasmaksun suuruudesta päätettäessä asiakkaan kuukausituloina huomioidaan tulorajan yli menevä bruttotulo. Tuloraja määräytyy perheeseen perusteella (taulukko 1). Palvelutuntien määrä kuukaudessa ja perheen koko määräävät maksuprosentin, jolla tulorajan ylittävästä tulosta lasketaan kotihoidon kuukausimaksu (taulukko 2).

Taulukko 1. Perheen kokoon perustuvat tulorajat vuonna 2022.

Perheen koko	1 henkilö	2 henkilöä	3 henkilöä	4 henkilöä	5 henkilöä	6 henkilöä
Tuloraja €/kk	598	1 103	1 731	2 140	2 591	2 976

Jos perheessä on henkilöitä enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 356 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

Taulukko 2. Palvelutuntien ja perheen koon perusteella määräytyvä maksuprosentti.

Palvelutunnit kuukaudessa	1 henkilö	2 henkilöä	3 henkilöä	4 henkilöä	5 henkilöä	≥ 6
≤ 4	8	7	6	6	6	6
5	10	8,75	7,5	7,5	7,5	7,5
6	12	10,5	9	9	9	9
7	14	12,25	10,5	10,5	10,5	10,5
8	16	14	12	12	12	12
9	17	14,75	12,5	12,5	12,5	12
10	18	15,5	13	13	13	12

Palvelutunnit kuukaudessa	1 henkilö	2 henkilöä	3 henkilöä	4 henkilöä	5 henkilöä	≥ 6
11	19	16,25	13,5	13,5	13,5	12
12	20	17	14	14	14	12
13	21	17,75	14,5	14,5	14	12
14	22	18,5	15	15	14	12
15	23	19,25	15,5	15,5	14	12
16	24	20	16	16	14	12
17	24,5	20,5	16,5	16	14	12
18	25	21	17	16	14	12
19	25,5	21,5	17,5	16	14	12
20	26	22	18	16	14	12
21	26,5	22,5	18,5	16	14	12
22	27	23	19	16	14	12
23	27,5	23,5	19	16	14	12
24	28	24	19	16	14	12
25	28,5	24	19	16	14	12
26	29	24	19	16	14	12
27	29,5	24	19	16	14	12
28	30	24	19	16	14	12
29	30,5	24	19	16	14	12
30	31	24	19	16	14	12
31	31,5	24	19	16	14	12
32	32	24	19	16	14	12
33	32,5	24	19	16	14	12
34	33	24	19	16	14	12

Palvelutunnit kuukaudessa	1 henkilö	2 henkilöä	3 henkilöä	4 henkilöä	5 henkilöä	≥ 6
35	33,5	24	19	16	14	12
36	34	24	19	16	14	12
37	34,5	24	19	16	14	12
≥ 38	35	24	19	16	14	12

Palvelutunnit huomioidaan kokonaisina tunteina siten, että osittaiset palvelutunnit pyöristetään lähimpään kokonaiseen tuntiin ja puolikkaat tunnit pyöristetään ylöspäin.

Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta perittävän maksun perusteena olevat bruttotulot (Asiakasmaksulaki 10f §):

- asiakkaan ja hänen puolisonsa jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
  - eläkkeet, ilman rintamalisää ja ylimääräistä rintamalisää
  - eläkettä saavan hoitotuki, ilman veteraanilisää
  - palkkatulot ja muut verosta vapaat tulot tulonhankkimiskustannuksilla vähennettynä
  - 16 vuotta täyttäneen vammaistuki
  - alle 16-vuotiaan vammaistuki
  - lasten kotihoidon tuki
  - opintoraha ja aikuiskoulutustuki
  - opintojen johdosta suoritettavat apurahat ja muut vastaavat avustukset, siltä osin, kun ne ovat veronalaista tuloa
  - pääomasta ja muusta omaisuudesta saatavat korko-, osinko- ja vuokratulot (kulut vähennettyinä)
- laskennallinen metsätulo (Laki 10i§)

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon:

- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua
- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta vammaistukia ja eläkettä saavan hoitotukea), joita ovat esimerkiksi
  - lapsilisä
  - kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
  - sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha
  - toimeentulotuki
  - veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Asiakasmaksua määriteltäessä veronalaisina tuloina voidaan huomioida myös viimeksi toimitetussa verotuksessa vahvistetut vastaavat veronalaiset tulot korotettuna niillä prosenttimäärillä, jotka Verohallinto ennakkoperintälain nojalla vuosittain antamissaan päätöksissä ennakonpidätyksen ja ennakkokannon laskentaperusteista määrää.

Ennen kuin kotihoidon kuukausimaksu määrätään, henkilön kuukausituloista tehdään Asiakasmaksulain (10g §) mukaiset vähennykset. Kun asiakas, jolla on asuinkäytössään 10 c §:n 3 momentissa tarkoitettu asunto, siirtyy sosiaalihoitolain 21 a §:ssä tarkoitettuun tuettuun asumiseen tai 21 b §:ssä tarkoitettuun yhteisölliseen asumiseen, jossa hän saa jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua, on 10 e §:ssä tarkoitettua maksua määrättäessä asiakkaan tuloista vähennettävä lisäksi 10 c §:n 3 momentissa tarkoitettut todelliset asumismenot.

Liite 2

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksu

Palvelu katsotaan pitkäaikaiseksi silloin, kun sen arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta (Asiakasmaksulaki 7b).

Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään maksukyvyyn mukaan määräytyvä kuukausimaksu.

Asiakkaan maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty laissa säädetty vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen nettokuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista tuloista, joista on tehty laissa tarkoitetut vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy asiakkaan omien tulojen perusteella.

Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön pitää jäädä käyttövara, joka on

- ikäihmisten pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa vähintään 167 €/kk
- pitkäaikaisessa perhehoidossa vähintään 167 €/kk
- pitkäaikaisessa laitoshoidossa vähintään 112 €/kk

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakasmaksussa huomioitavat nettotulot (Asiakasmaksulaki 10b §):

- eläkkeet, ilman rintamalisää ja ylimääräistä rintamalisää
- eläkettä saavan hoitotuki, ilman veteraanilisää
- palkkatulot ja muut verosta vapaat tulot tulonhankkimiskustannuksilla vähennettynä
- 16 vuotta täyttäneen vammaistuki
- alle 16-vuotiaan vammaistuki
- lasten kotihoidon tuki
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- opintojen johdosta suoritettavat apurahat ja muut vastaavat avustukset, siltä osin, kun ne ovat veronalaista tuloa
- pääomasta ja muusta omaisuudesta saatavat korko-, osinko- ja vuokratulot (kulut vähennettyinä)

Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa (Asiakasmaksulaki 10c §).

Ennen kuin asiakkaan pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon tai pitkäaikaisen laitoshoidon maksu määrätään, asiakkaan kuukausituloista vähennetään seuraavat kustannukset:

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset (elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista)
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka asiakkaan on suoritettava rahana

- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen palveluasumiseen, pitkäaikaiseen perhehoitoon tai pitkäaikaiseen laitoshoittoon siirtymistä seuraavasti:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus: asunto-osakkeen hoitovastike, lämmitys, vesimaksun perusosa, kiinteistövero, tonttivuokra ja pakollinen kotivakuutus)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (huomioidaan lisäksi asiakkaan osuus: pakollinen kotivakuutus)
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (huomioidaan lisäksi asiakkaan osuus: pakollinen kotivakuutus)

Tuloista tehtävät erityiset vähennykset pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa (Asiakasmaksulaki 10d §)

- Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakasmaksun suuruudesta päätettäessä vähennetään maksun perusteena olevista tuloista kohtuulliset asumismenot, joita ympärivuorokautisesta palveluasumisesta aiheutuu.
- Asumismenoista vähennetään valtion varoista maksettava asumistuki.

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakasmaksun suuruudesta päätettäessä vähennetään maksun perusteena olevista tuloista:

- Terveystieteiden ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairaskorvauslain nojalla. Kustannukset huomioidaan enintään sairaskorvauslaissa mainitun vuosiomavastuun suuruisena. Sairaskorvauslaissa mainittu vuosiomavastuu huomioidaan siten, että euromäärä jaetaan 12 kuukaudelle tasasuuriksi eriksi.
- Muiden kuin sairaskorvauslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään siltä osin, kun lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeelliseksi. Nämä kustannukset huomioidaan asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella. Selvityksessä on esitettävä lääkemääräys tai terveydenhuollon ammattihenkilön tekemä kirjaus (esim. Omakannasta), josta selviää, että valmiste on tarpeellinen asiakkaan terveydelle.